

XII. évf. 3. szám
2022. március

Komárom-Esztergom megyei könyvtárszakmai folyóirat
(A Téka Téma utódja)

<http://kemlib.jamvk.hu>
<http://epa.oszk.hu/02700/02762>

Kiadja a József Attila Megyei és Városi Könyvtár
2800 Tatabánya, Fő tér 2. **Felelős kiadó** Mikolasek Zsófia igazgató
Felelős szerkesztő: Mikolasek Zsófia
Rovatvezetők: Fábián Ildikó, dr. Horváth Géza,
Márku Mónika, Mikolasek Zsófia, Suller Ildikó Tünde
Műszaki szerkesztés: Török Csaba
ISSN 2062-5782

Tartalom

Megyei körkép	3
Társadalmi felelősségvállalás a JAMK-ban - MÁRKU MÓNKA.....	3
Megalakult a megyei könyvtár Minőségirányítási Tanácsa.....	3
Az esztergomi Helischer József Városi Könyvtár felújításáról - HÁMOSNÉ SZŐKE ANNA.....	3
Stíluskalandok, Villám Róbert képzőművészeti kiállítása - TARI-SZÉKELY KAROLA	4
A rózsák beszéde és vízöntő havi búcsúztató az Új Forrás februári rendezvényén - NÁSZ JÁNOS.....	4
Irodalmi zsongás - DOMÁNYI ZSUZSA	5
Háy János: Mamikám: Könyvbemutató a JAMK-ban - MIKOLASEK ZSÓFIA	6
Kell télen az Olvasólámpa! Januári és februári klubnap a JAMK-ban - NAGY EDIT	6
Könyvtári Simo(n)gató - GOLDSCHMIDT ÉVA.....	7
KSZR körkép.....	9
Idén is lesz KemGuru olvasótábor! - FÁBIÁN ILDIKÓ.....	9
KITEKINTŐ	10
Tudományos Műhelyek Komárom-Esztergom megyében X. - IFJ. GYÜSZI LÁSZLÓ	10
Tudományos Műhelyek Komárom-Esztergom megyében 2. nap - SÁRI ALIZ	11
Könyves polcra Egy kivételes könyvtár kincsei. A Todoreshku Gyűjtemény- ifj. Gyüszí László	13
GYEREKSAROK	15
Könyvtári mesekarneval - BRUNNER BERNADETT	15
Helytörténet, honismeret	16
Mongol derby magyar résztvevővel - NÁSZ JÁNOS.....	16
Könyvtári sajtófigyelés	17
2022. február.....	17

Társadalmi felelősségvállalás a JAMK-ban

MÁRKU MÓNIKA

Az orosz–ukrán háborús konfliktus következtében az ország számos településén, számtalan civil szervezet szervez gyűjtést a hazájukat elhagyni kényszerülő ukrán és határon túli magyarok számára. Tatabánya Önkormányzata is gyűjtést hirdetett a város testvértelepülésének, Tiszapéterfalva lakosságának megsegítésére. Ehhez a kezdeményezéshez csatlakozott a József Attila Megyei és Városi Könyvtár

kollektívája is, akik a könyvtár két pontján, az első emeleti irodák sóján és a földszinti zöben lévő dobozokban gyűjtötték az adományként szánt konzerveket, tisztálkodási és higiénés eszközöket, takarókat, (gyerek)ruhákat. Az összegyűlt adományokat március 3-án, a Polgármesteri vatal munkatársai juttatják el Tiszapéterfalvára.

Megalakult a megyei könyvtár Minőségirányítási Tanácsa

2022. február 28-án hosszas előkészítő munkát követően megalakult a megyei könyvtár Minőségirányítási Tanácsa. A 6 fős testület célja az intézmény külső és belső partnereinek megelégedettsége érdekében egy TQM alapú minőségirányítási rendszer létrehozása és működtetése, a Minősített Könyvtár cím elnyerése és megtartása. Az alakuló ülésen a tagok először kézfeltartásos szavazással elfogadták a napirendi pontokat,

majd a Tanács vezetőjének Márku Mónikát választották. Ezt követően az ügyrend megvitatására és elfogadására került sor, szintén kézfeltartásos szavazással. A napirendeket követően L. Dürög Brigitta a korábbi évek minőségirányítási törekvéseinek tapasztalatairól és a pályázat sikertelenségéről beszélt a tagoknak. Ennek megvitatását követően a Tanács áttekintette az intézményi dokumentációkat, meghatározta azok felelőseit és elkészítésük, illetve módosításuk határidejét. A Tanács tagjai ezután előzetes időpont egyeztetés után, havonta fognak ülésezni majd, ahol megbeszéljük az elvégzett feladatokat, az aktuális problémákat, s számba vesszük a következő teendőket.

Az esztergomi Helischer József Városi Könyvtár felújításáról

HÁMOSNÉ SZÓKE ANNA

Könyvtárunk felnőtt részlegének 2007 óta a Dobó Katalin Gimnázium iskolai könyvtárterme ad otthont. 2021 októberében megkezdődött az esztergomi Dobó Katalin Gimnázium teljes körű energetikai felújítása 805 millió forintos beruházással. A munkálatok az intézményben csaknem 5500 négyzetméternyi területet érintenek. Az épületet a pincétől a tetőig hőszigetelik, szabályozható fűtési rendszert hoznak létre, új nyílászárókat építenek be, a tetőn napelemes rendszer kap helyet.

A felnőtt könyvtárat 2021. november 8-án zártuk be két hétre, ezalatt átrendeztük a

könyvtárat, a polcokról a könyveket lerakodtuk, hogy arrébb tudjuk tenni a súlyos polcokat,

az ablakok körül egy méteres üres helyet alakítottunk ki. Mivel eléggé szűkös helyen működik a városi könyvtár felnőtt részlege, az összes bűrtort és polcot arrébb kellett tennünk, hogy tudjuk

biztosítani a szabad munkaterületet. A munkások az álmennyezetet leszedték, mert az iskolában a fűtési csövek a mennyezetben futnak. A korábban meghirdetett, tervezett programokat a Széchenyi téren található Kapcsolatok Házába helyeztük át, amely a tavalyi évtől könyvtárunk telephelyeként működik. November 29-étől a kölcsönzést a gyermekkönyvtárban zavartalanul üzemeltettük, a felnőtt könyvtárban pedig a bejáratnál szolgáltuk ki olvasóinkat. A könyvtárban a fűtési rendszert kicserélték. Február 8-án ismét bezártuk a könyvtárunkat, a könyvespolcokat és a bútorokat fóliával körbetekertük. A napokban - február 21-i héten - cserélik ki az ablakokat, és a rá következő hetekben teszik vissza az álmennyezetet.

Ahhoz, hogy újra zavartalanul üzemelhessen a városi könyvtár, balesetveszély-mentessé kell tenni a többfunkciójú olvasótermet és raktárt, és mindent vissza kell pakolnunk az eredeti helyére, hogy ismét hozzáférhessünk a könyvvállománynkhoz.

Stíluskalandok, Villám Róbert képzőművészeti kiállítása

TARI-SZÉKELY KAROLA

Teltházzal nyitottuk meg 2022.02.24-én a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban Villám Róbert, amatőr festőművész, hivatali tisztségét illetően címzetes rendőr törzsszázlós, Komárom-Esztergom megye Kutyás Szolgálati Alosztály megbízott szolgálat irányítójának Stíluskalandok című kiállítását, mely a megyei rendőrkapitánysággal való jó kapcsolat nyomán valósulhatott meg. A megnyitó hangulatát Járóka Béla, gitár-művész játéka színesítette. A megnyitón jelen volt számos magas rangú rendőrségi vezető, köztük Farkas Gábor rendőr dandártábornok, rendőrségi főtanácsos, Komárom-Esztergom Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője, aki szavaival méltatta a művész és egyben kollégája munkásságát. Ezután a művész osztott meg néhány gondolatot a képeiről és az alkotási folyamatáról. Meglehetősen színes tárlatot láthatnak az ide látogatók, felfedezhetőek közöttük akril, akvarell és olajfestékekkel alkotott képek, valamint stílusje-

gyeit illetően tájképek, és absztrakt formák egyaránt. A tájképeken megmutatkozik a művész szülővárosához, Tatához való kötődése. Méltán kapta a kiállítás a „Stíluskalandok” címet, a stílusok egyben korszakokat is felölelnek a festő életében.

A kiállítást ajánlom kortól függetlenül minden kedves érdeklődőnek. A tárlat megtekinthető: 2022.03.26-ig .

A rózsák beszéde és vízöntő havi búcsúztató az Új Forrás februári rendezvényén

NÁSZ JÁNOS

2022.02.22-öt írtunk azon az estén, amikor Csendes Toll az irodalmi rezervátum törzsfőnöke az Új Forrás aktuális lapszám bemutatójához fogott. Igaz, csak a sasszeműek vehették észre hogy a lapszámozása el lett nyomva, egy évvel

korábbira, de ebben a kvázi időutazásban ez semmit sem vont le a szám értékéről. Az Öltecső illusztrációk és borítók ismét bizonyították azt, hogy a mester a mesterségéből nem

enged egy jottányit sem, a művészetben nincs alku.

Egy régóta tervezett indiánblokk követte a tavalyikat. Benne Eastman, vad keleti nevű íróról, Kakuk Tamás bemutatójával készült egy sikerült tanulmány. A következő blokk pedig a magyar indiánság történeti áttekintésével foglalkozott, többek között Baktay és Cseh Tamás is találkozott egy rendezvény íróasztalán. Utóbbi kézzel írt naplójának egy ritka másolatát (mindössze kettő van ilyen kerek egy világon) vehettük kézről-kézbe. Egyébként a szám többi alkotása is megállja a helyét a maga műfajaiban, de hagyjunk még felfedezni valókat is az olvasóknak.

Nos, az est vendége Danyi Zoltán, zentai születésű vajdasági író, költő volt, akiről azt tudhatuk még meg a felvezetőben Csendes Toll kommentálásában, hogy első megjelent művét, verseskötetét, az Új Forrás adta ki (*Cs. és Kir. Rózsakert* címmel még 2012-ben.) és ez azóta hiánycikk lett, ha szabad egy verseskötetre ilyet mondani. Másrészt Hamvas Béla hagyatékának egyik gondozója is és némileg vállalt szellemi tanítómestere. Korábbi regényét a Dögeltakarítót a Magvető jelentette meg úgy hét évvel ezelőtt és jelenleg kölcsönözhető a háztájinkban. Most *A rózsákról* című regényéről a főszerkesztőt is

megizzasztott beszélgetés során megtudhattuk, hogy az írás alapötletét és élményvilágát a családi vállalkozás a rózsakertészet adta. Az író gyermekkorától fogva elsajátította a rózsatermesztés csínját-bínját. Egy olyan nehéz fizikai munka, amely tele van kihívásokkal. És a sokak által képzelt szimbólumokon túl, mit is jelent a rózsza az alkotó számára? Egy olyan szenvedély, érzés és azok által kiváltott intuíció, amely megteremt egy sajátos nyelvet, úgymond a rózsák nyelvét, amely behívja a valóságból, környezetből a mindennapi történéseket hogy azokból egy kínokkal, várokozásokkal teli regény legyen. Az életparadoxonokkal átszőtt mondanivalóban vérrel-verítékkal, éles eszközökkel, gondozott ápolt gyönyörűségek visszaszűrnak, megsebzik a testet. A mesterétől készen kapott zen szemlélettel, meditálva, a mondanivaló az embert helyezi vissza a középpontjába, égve-vibrálva a nyelvben, mert ez számára az írás. A rózsák világadta szépségében, keserű-édes sorsunkban úgy hozzáérni, alakítani a valóságunkat, hogy minél kevesebb sérülést szenvedjünk el, amikor beleavatkozunk áldott természetünk rendjébe.

Hát miről szól ez a regény, a rózsákról, ezért lett ez a címe!

Irodalmi zsongás

DOMÁNYI ZSUZSA

Szabó T. Anna költő, író, műfordító és férje, Dragomán György író, műfordító verses- és novellaskötetei, regényei rendkívül népszerűek országszerte, és a tatabányai könyvtár olvasóinak körében is. Örömmel fogadta el meghívásunkat a művészpárról, melynek 2022. február 16-án eleget is tettek.

Dragomán György munkásságában átütő sikert hozott *A fehér király* című regénye 2005-ben. A történetből 2016-ban angol-német-svéd-magyar koprodukciós film is készült. Ma már ajánlott olvasmány ez a regény a gimnáziumokban. Ezért hirdettük meg az író rendhagyó iroda-

lomóráját, melyen közel 70 fő vett részt több tatabányai iskolából. Dragomán György beszélt a Ceausescu-diktatúráról, hogyan élte meg személyesen, gyerekként az elnyomást Marosvásárhelyen. Hogyan született meg *Dzsátá*, a 11 éves fiú alakja, akinek az apját a szeme láttára hurcolják a Duna-csatorna munkatáborába? Hogyan éli meg az apa hiányát és az elhurcolás köré épített családi hazugságokat vagy titkolt történeteket? A diákok kérdésekkel halmozták el az írókat, érdekelte őket, mi a munkamódszere, mennyire mintázták saját magáról a főhőst, lesz-e folytatása a történetnek, hogyan válhat valakiből író. A beszélgetést azzal zárta Dragomán György, olvassanak minél többet a fiatalok, klasszikust és kortárs irodalmat, verset, novellát és regényt, legyenek kitartóak, merjenek íróvá válni, ha tehetséget éreznek magukban.

Szabó T. Anna alsó tagozatos kis diákoknak mesélt a költészetéről, az ihletről a nagy elődök (Arany János, Weöres Sándor, Pilinszky János) költeményein keresztül. Mindezt játékosan tette, verseiken keresztül jutott el saját gyerekverseihez, meséihez a *Tatok-tatok*hoz és a

Kerge ABC-hez, a *Fűszermadár*hoz, melyet jól ismertek a gyerkőcök. Legnagyobb hatással a *Boszorkánydal* című vers közös előadása volt a gyerekekre, akik a szélsusogását játszották el.

Az irodalomra fogékony tanulók valósággal megrohamozták a program végén az írónt alá-

Háy János: Mamikám - Könyvbemutató a JAMK-ban

MIKOLASEK ZSÓFIA

Nagy örömünkre megtelt a nagytermünk azokkal a vendégekkel, aki Háy Jánosra voltak kíváncsiak február 24-én a Borozgatós beszélgetések keretében. Még nagyobb lett az örömünk, amikor láttuk, hogy nagyon sok fiatal is ellátogatott erre a programra.

Háy János új könyvéről sokat lehetett olvasni az elmúlt hetekben-hónapokban a sajtóban, hiszen többen rasszizmussal és nőgyűlölettel vádolták. Beszélgetésünk során kiderült, hogy az irodalomkritika rendkívül jól fogadta a történetet, a fanyalgók inkább azok közül kerültek ki, akik szociológiával foglalkoznak.

Háy János mesélt arról, hogy honnan ismeri ennyire jól a mélyszegénységet, hogy két, a fejében lévő történet kapcsolódott össze egy egészé,

írásért. A nap felnőtteknek szóló író-olvasó találkozóval zárult 17 órakor.

A kézikönyvtár zsúfolásig megtelt érdeklődővel. Szabó T. Anna és Dragomán György humorral, közvetlen hangnemben meséltek irodalomról, munkamódszerükről, családjukról, a közös főzésekről. Műhelytitkokba is beavatták a közönséget, amikor elmesélték, hogyan születik meg a fejükben egy vers, vagy egy regény, hogy minden írásukat egymásnak mutatják meg először, és hogy már készül a *Főzőskönyv* folytatása. A közönség jókat kuncogva, figyelmesen hallgatta a beszélgetést és sok-sok kérdést tettek fel a két írónak. A napot dedikálással, közös fotózással zártuk. A közönség és vendégeinek egyaránt feltöltődtek a tartalmas, élményekkel teli nap során.

a regény csonka nyelvéről, arról, hogy egy regény képes-e megváltoztatni az olvasó attitűdjét.

A beszélgetés után Háy János a résztvevők kérdéseire válaszolt és készülő könyvéből osztott meg kacagtató sorokat.

A programot az NKA támogatásával valósítottuk meg.

Kell télen az Olvasólámpa!

Januári és februári klubnap a JAMK-ban

NAGY EDIT

Ki ne járt volna már úgy, hogy ugyanabban a körben két alkalom más-más hangulatban telt? Míg az idei első Olvasólámpa Klub vidáman,

változatos olvasmányajánlóval, úgy a második kissé szomorkásan, csöndesen alakult. Nyilván már maga a központi téma is befolyásolta a társaság kedvét, de valljuk be a tél szürkesége is nyomasztólag hat ránk.

Január 12-én a túlnyomórészt nyugdíjasokból álló csapat – mint középiskolás diákok – nyüzsgösen, vidáman tervezte meg az idei tematikát. Vázlatosan, de összeállítottuk, hogy kikről, mikről fogunk megemlékezni, milyen témákat érin-

tünk majd az év során. Ehhez a Petőfi Irodalmi Múzeum évforduló-naptára nyújtott segítséget.

A cikk- és könyvajánlók után Englerthné Magdi Nagy László: Adjon az Isten c. versével kívánt boldog új esztendőt a társaságnak.

Murányiné Margit a regölésről beszélt, elmondta, hogy sok költőnkre volt nagy hatással ez a népszokás, többek közt Nagy Lászlóra, József Attilára, Rab Zsuzsára, Tamás Menyhétre és még sorolhatnám.

Ifj. Bali Antalné: Kányádi Sándor: Ballag már c. versét olvasta fel.

Murányiné Margit *Cheryl Strayed Vadon : Ezermérföldes utam önmagamhoz című művét ajánlotta. Hamar kiderült, hogy film is készült belőle, amit a közelmúltban vetítettek a televízióban. Aki látta, lelkesen biztatta a társaságot a mű megtekintésére.*

Faggyasné Rózsika Polcz Alain két könyvéről számolt be: a Főzzünk örömmel és a Macskaregény című-ről. A macskák kapcsán rögtön be is indultak a jelenlévők, sorolták, kinek milyen élménye fűződik ezekhez a hízelgő, büszke, öntörvényű, sokaknak oly kedves állatokhoz.

Hodossy Ildikó: Tormay Cécile: Bujdosó könyv c. művét valamint a tatabányai kötődésű Baráth Lajos író munkáit ajánlotta (Kigyelmed, János mester, A sapka, Sortűz) figyelmünkbe.

Baliné Terike Frei Tamás: Bábel című könyvét javasolta elolvasásra.

Könyvtári Simo(n)gató GOLDSCHMIDT ÉVA

Kutyaterápiás foglalkozássorozatunkat megkoronáztuk egy szakmai programmal a Móricz Zsigmond Városi Könyvtárban 2022. március 2-án. Az alkalomra könyvtáros kollégákat vártunk, akiket beavattunk a kutyaterápia szépségeibe. Sinkó Ildikó könyvtárigazgató köszöntőjében elmondta, hogyan kezdődött sok évvel ezelőtt a munkakapcsolata Sugta Klárával, és miként ismerte meg Simon kutyust. Szólt a székesfehérvári kutyaterápiás foglalkozásvezető képzésről is, amelyen a sorozat elején részt vett Goldschmidt Évával, hogy elsajátítsák a foglalkozástervezés csínját-bínját.

Sugta Klára felvezetőtől, DR. Simon terápiás kutya gazdájától megtudtuk, hogy a terápiás kutya több, mint cucci, és mennyiben más az ő lelki

Borka Zsuzsanna saját versét olvasta fel Tavasz a télben címmel.

Összességében tartalmas, mozgalmas, vidám délután kerekedett.

Ezzel szemben a február 9-diki találkozónk már sokkal csendesebbre sikeredett. Témánk Szobotka Tibor és Szabó Magda szerelme volt. Az író Szobotka halála után a hátramaradt, és nem kis meglepetést okozott naplók, jegyzetek felhasználásával fejezte be férje elkezdett memoárját, így lett műve címe az eredetileg tervezett *Megmaradtam Szobotkának* helyett *Megmaradt Szobotkának*. A könyvbemutatót Murányiné Margit tartotta, amelyet néhány témába vágó fotó kivetítése kísért. A beszámoló után pogácsa és szörp mellett folytattuk a beszélgetést. A szomorú sorsú szerző élete lehangolóan hatott a társaságra, egyéb ajánlót most nem is hallottunk. Várjuk a megújulást, a tavaszt, napsütést, friss, vidám gondolatokat, és az erővel feltöltő lendületes beszélgetéseket.

Márciusban a nőnap apropóján magyar női szerzőkről beszélgetünk majd, meghívott vendégünk H. Gábor Erzsébet tatabányai író, költő lesz.

világa, érzelmi gazdagsága. Milyen volt Simon piciként? Klára vetített róla fotókat, mi pedig egyrészt a képeket látva „olvadoztunk”, másrészt attól, hogy közben Simon farokcsóválva járt-kelt közöttünk.

A folytatásban Goldschmidt Éva gyermekkönyvtáros, foglalkozásvezető a gyermekkönyvtári kutyaterápiás foglalkozások menetét, témáit, megoldási módjait szemléltette a kivetítőn képekkel illusztrálva. 2019. január óta rendez a könyvtár havi, később kéthetenkénti gyakorisággal állatasszisztált foglalkozást iskolai csoportoknak. Azóta a járvány ugyan meg-megtörte a sorozatot, de összességében 28 alkalommal és azokon készült fotókkal, tapasztalatokkal, valamint szívmengető élményekkel lett gazdagabb a gyermekkönyvtár.

A szakmai program csúcsa a gyakorlati blokk volt. A Talantum Iskola harmadik osztályosai érkeztek, hogy közreműködésükkel a könyvtáros kollégák bepillantást nyerjenek a foglalkozásba. Kezdeként Simon bemutatkozott a gyermekek-

nek, majd párhuzamot vontunk a könyv részei és a kutya testrészei között, tehát a könyvnek is lehet füle, teste, gerince. A kicsik megmutatták, melyik hol található a kutyuson. Itt a tavasz, a kirándulások nagy kutyasétáltatások ideje, amikor a póráz funkciója megnő. Mi itt más szerepet találtunk az eszköznek: a gyermekek szétválogatták a rövid és hosszú szőrű kutyák képeit, és a pórázra csipeszelték azokat. Kutyusunkkal csupa jó dolog történt, ugyanis kiszabadították Simont a várbörtönből úgy, hogy lebontották a várfalat, amelyet ezúttal könyvek jelképeztek. Miután kitalálták a gyermekek, hogy a várfal mely könyvére vonatkozik az állítás, elvehették azt, így szépen a kutyus körül eltűnt minden könyv, és kiszabadult. A „Ti jöttök” részben a felnőttek következtek. Ők is bemutatkoztak Simonnak, majd kicsit megmozgattuk magunkat a dobókocika segítségével. Simon meglepetése egy levél volt, amelyet „ő küldött” a szakmai program résztvevőinek. Azonban a borítékot a szél elfújta, ki tudja hová a könyvtárban? A feladatot kíváncsian és lelkesen teljesítették a kollégák, amíg végül megtalálták, és kiegészítették a levél elmosódott szövegrészeit. Természetesen a csoportkép sem maradhatott el, amelyen mindenki mosolyogva nyugtázta: tartalmas és hasznos időt töltöttünk együtt a tatai könyvtárban.

Idén is lesz KemGuru olvasótábor!

FÁBIÁN ILDIKÓ

Az elmúlt években nagy sikerrel megrendezett olvasótáborunkat 2022-ben is folytatjuk. A KSZR-hez tartozó települések ifjú olvasóit várjuk nagy szeretettel **augusztus 15-19. között** a már jól bevált helyszínünkön, **Pilismaróton**. A Duna-Liget Üdülőben igyekszünk ismét egy felejthetetlen hetet eltölteni a gyerekekkel, ahol ismeretterjesztő előadásokkal, kézműveskedéssel, játékkal és egy izgalmas esztergomi kirándulással készülünk számukra.

Ezúttal az *írás és a könyvkészítés* tematikája kerül a fókuszba, ehhez igyekszünk programjainkat is igazítani.

Akit érdekel a lehetőség, nem kell mást tennie, mint legjobb tudása szerint kitölteni a 2022. március és június között havonta megjelenő kvízünket. A legjobb eredményt elérő 24 olvasónak lesz lehetősége, hogy részt vegyen a táborban, melynek teljes költségét ezúttal is állami támogatásból finanszírozzuk.

Tudományos Műhelyek Komárom-Esztergom megyében X.

IFJ. GYÜSZI LÁSZLÓ

2022. február 21-22-én rendezte meg a Kuny Domokos Múzeum Tatán, a Várban immár 10. alkalommal a címben szereplő konferenciát.

Ahogy a program beharangozójában is olvashattuk és a konferencia megnyitása során dr. Schmidtmayer Richárd igazgató úr is elmondta: „*A cél az volt, hogy hiánypótlásként egy olyan szakmai fórumot hozzon létre és vezessen be a megyei hatókörű városi múzeumként működő intézmény, ami összefogja a megye területén lévő tudományos (kutató)intézményekben, így a múzeumokban, könyvtárakban, levéltárakban zajló tudományos kutatásokat és azokat a kutatókat, akiknek kutatási szakterülete Komárom-Esztergom megye területére összpontosul. A konferenciasorozat elindításakor alapvető szempont volt, hogy az intézmények közötti együttműködések alapjait megszilárdítsuk, s ennek már számos területen vannak gyakorlati eredményei is. ... Több országos intézmény is folytat kutatásokat a régióban, melyekről részletesebb beszámolót nyújthatnak a tatai konferencián. A cél kettős: megismertetni egymás kutatásait, bemutatni a legfrissebb eredményeket, valamint lehetőséget nyújtani bizonyos aktuális témakörök részletesebb elemzésére és kiemelésére, különböző évfordulók kapcsán. Kutatási témáink és eredményeink megismerése ezáltal alapot teremthet a közös gondolkodásra, egyes kutatások terén különféle diszciplínák bevonására és további együttműködésekre. A konferencia szolgálja a közösségek erősítését, hiszen a közösség teremtető ereje a tudományok terén is nélkülözhetetlen az eredmények eléréséhez.*”

Ennek jegyében került tehát sor a két napos konferenciára. A szervezők nyilván tanultak az előző évek konferenciáinak tapasztalataiból, amikor is nagyon elhúzódott a program, vagy éppenséggel nem volt teljes a „bemutakozás”, azaz nem sikerült teljességgel feltárni, bemutatni a tudományos eredményeket.

Az első napon a régészet új eredményeiről, az újabb feltárásokról, kutatásokról hallhattunk beszámolókat. Dicséret illeti az előadókat, akik betartották a sokszor szűknek minősíthető 20 perces időtartamot. Itt kell arról is szólni, hogy a még mindig jelenlévő Covid-járvány, vagy éppen következményei miatt néhány előre jelzett

előadó sajnos nem tudott jelen lenni. A szervezőket dicséri, hogy ennek ellenére nem maradtunk le szinte semmiről, mivel az előre elküldött előadások bemutatására felkértek kollégákat a jelenlévők közül, akik igyekeztek a prezentációkat előadni.

Mindjárt az első előadó-páros egyik tagja (dr. Bartus Dávid) helyett párja, Szabó Melinda számolt be az előző évek brigetioi ásatásairól, azaz pontosabban a légiótábor katonai fürdőjének feltárásáról. Mint minden kezdet nehéz és bizonytalanságokkal teli, nem volt ez másként a fürdő feltárása során is. De ahogy egyre jobban feltárult a föld felszíne alatti világ, egyre jobban rajzolódtak ki az alapok, a korabeli járósínek és a medencék, az alattuk lévő fűtő „berendezésekkel” együtt. Az eddigiekből is kitűnik, hogy egy viszonylag nagy légiótáborról és a hozzá tartozó kiszolgáló épületekről van szó. Sajnos a korábbi évtizedek építkezései, a vasútvonal már sok minden részlet feltárására nem ad lehetőséget.

Juhász Lajos ugyan ezen a területen talált III. és IV. századi éremkincs-leletről adott számot előadásában. 38 db éremről és 11 db aranyögről adott számot az ELTE BTK munkatársa, régész. A padozat, illetve a küszöb alatt megbúvó kincs jelentősnek számít a magyarországi éremleletek között, kiemelve, hogy 1885-től vannak már éremkincsek Brigetióból.

A következő előadó, dr. Gátfalvi-Delbó Gabriella, a komáromi múzeum munkatársa, maradvány a brigetioi ásatásoknál, a településrendszer kerámiaművességéről tartott előadást. A feltárt és elemzett mintegy 2.200 edény, illetve töredéket tipológiailag 16 csoportba osztva elemezte és térképen igyekezett elhelyezni, hol, melyik edényeket, edénytípusokat használhatták a táborban és a környéken élők.

A következő bemutató már az Oroszlány-Gyertyános elnevezésű területen talált, fellelt érem- és téglaleletekről szólt. (Ez az előadás vélhetően egy előre nem tervezett elmaradás helyébe „lépett be”.)

Sajnálatos módon, a következő előadó, Schilling László, a Magyar Nemzeti Múzeumból sem tudott személyesen megjelenni. Előre elküldött prezentációja alapján a helyben felkért „előadó”

mutatat be a Nyergesújfalu határában talált hun-kori leletegyüttest. Pedig érdekes leletről van szó, hiszen a megyében elég ritka a hun kori lelet.

A kávészünet utáni előadások sorában Görföl Mónika a késő rézkori kocsi modellek megyei leleteit ismertette.

Hatházi Gábor (Schilling László nélkül) az Esztergom délkeleti határában talált 13. századi leletek meg- és feltárásáról számolt be. A feltárás során elsősorban öveket díszítő érdekes és értékes leleteket találtak.

Egy geológus a régészek között... Kürthy Dóra, a Kuny Domokos Múzeum munkatársa – mint korábban is, most is – egy kicsit kilógott a régészeti előadások közül, mivel ő a kerámia leletanyagok archeometriai vizsgálatának lehetőségeiről és eredményeiről számolt be.

A következő előadó is egy kicsit más leletekről számolt be. Merkl Máté a nyergesújfalui Duna-düli ásatás régészeti növénytanai eredményit mutatta be. A 2020-ban indult ásatások során számtalan utalást találtak az akkori növényvilág meglétére. Az ásatások során mindegyik régészeti korból találtak mintavételre és elemzésre alkalmas leletet.

Az ebédszünetet követő szekció munkáját jelen sorok szerzője (Gy. L.) vezette le.

Első előadóként Pál Gabriella, a tatabányai múzeum igazgatónője egy kevésbé ismert leltről számolt be, tette fel kérdéseit, melyekre megpróbált választ is találni. A Tatabányán, 1907-ben feltárt, meglelt római leletről, annak vélhető megtalálási helyszínéről tartott előadást.

Kovács Bianka Gina a gesztesi vár késő középkori kapcsolatairól beszélt a fellelhető adatok és feltárt leletek alapján.

Kisné Cseh Julianna előadása betegsége miatt sajnos elmaradt.

Deminger Csilla, a Kuny Múzeum munkatársa előadásában nem csak megszokott komfortzónákból, a megyénkből, de az országból is kitekintett, amikor is az urali-altaji kapcsolatú lószerszámokról tartott igen érdekes előadást. Az előadásban bemutatott leletek a Bodrogszerdahely - Bálványdomb 10. századi temetőjében kerültek elő és mutatnak igen szoros kapcsolatot a Szrosztki-kultúra leleteivel.

A kávészünet előtti utolsó előadó ugyancsak egy ritka feltáráról számolt be. Pórász Anna a Kocs, Halom utcában talált honfoglalás kori lelet megtalálásáról, feltáráról számolt be. Ezt a leletet egy 2021. évi bejelentés során kezdték el feltárni és kutatni, azaz egy teljesen friss, új régészeti ásatásról tartott előadást a Kuny Domokos Múzeum fiatal munkatársa.

A nap utolsó szekciójának előadássorozatát Petényi Sándor kezdte, aki egy különös kutatási terület eredményeiről számolt be. Nem régészet, nem restaurálás, hanem az arab számok középkori, magyarországi használatáról, elterjedéséről számolt be kutatásai alapján.

Görföl Mónika és Pórszász Anna a konferencia első napi befejezéséhez közeledve ismét szót kaptak és a 2020-2021-es régészeti feltárások és ásatások eredményeit foglalták össze a még mindig érdeklődő és mondhatni, szép számú közönségnek.

Dr. Schmidtmayer Richárd igazgató úr az ugyancsak nem régiben végzett régészeti ásatásokról számolt be, melyet a tatai református gimnázium udvarán végeztek.

A Tudományos Műhelyek Komárom-Esztergom megyében című konferencia első napján elsősorban a megyében végzett régészeti feltárások, ásatások eredményeiről kaptunk igen részletes és bőséges információkat. Könyvtárosként és helytörténettel foglalkozóként is mondhatom, igen hasznos volt számomra, számunkra is.

Tudományos Műhelyek Komárom-Esztergom megyében 2. nap (2022. február 22.) SÁRI ALIZ

A konferencia másodnapján előtérbe kerültek a történettudományi témák. Első előadóként Számadó Emesét, a Komáromi Klapka György Múzeum igazgatónőjét hallgathattuk meg, aki bevezetett minket a dualizmus kori Komárom kéjlegési szabályrendeleteibe. A prezentációból kiderült, hogy a szabályrendelet mindenre kiterjedt. Magába foglalt többek közt, korcsoporti szabályozást, hogy 17 évnél idősebb nők lehettek

csak kéj nők, továbbá egészségügyi ellenőrzést is, miszerint az orvosoknak kötelező volt rendszeresen meglátogatni és kivizsgálni a kéj nőket. Nem utolsó sorban pedig a rendelet kiterjedt a városképre is, ugyanis a bordélyházak nem lehettek hivalkodók és a városban maximalizálták a bordélyházak mennyiségét 12 darabra.

Második előadó Kládek László a Magyar Nemzeti Levéltár Komárom-Esztergom megyei

Levéltár munkatársa volt, aki az Esztergom és Komárom vármegyében felállított országzászlókat ismertette a publikummal. Az országzászló állításának kezdeményezése Urmánczy Nándor országgyűlési képviselő nevéhez fűződik. Az indítvány hamar túlnőtte önmagát, hiszen 1925-re Országzászló Mozgalommá alakult. Úgy gondolták, hogy minden ismertebb és látogatottabb helyre állítani kell egy országzászlót. Igen ám, de ez nem csak kisebb településeknek, de még maga Tata városának is jelentős kiadást jelentett. Nagy a valószínűsége annak, hogy Tatán soha nem is állt országzászló, bár az 1941. évi költségvetés tartalmazta már ezt a tételt, de az eddigi jelek szerint mégsem építették meg.

Következő előadóként dr. Wencz Balázs a Magyar Nemzeti Levéltár Komárom-Esztergom megyei Levéltár igazgatójától hallgathattuk meg, az MSZMP és a SED (Német Szocialista Egységpárt) kapcsolatának alakulását az 1988-89-es években. Ebben az időszakban már érezhető volt a változás szele, ugyanakkor még erősen számítottak egymás támogatására, amely nem csak a gazdasági együttműködésben, de a közös turizmusban is megnyilvánult. Egyidejűleg ez a fajta politikai változás már a mindennapi életre is rányomta bélyegét, miszerint a kelet-németek kellemetlenül érezték magukat a hozzájuk kiutazó magyar diákok miatt, hiszen a magyar diákok a '80-as évek végére teljesen elvetették a marxista szellemiséget.

Bár összességében kevés tatabányai vonatkozású téma hangzott el a konferencián, szerencsére a második napra is jutott ilyen jellegű előadás. A témában az első előadó, a Tatabánya Megyei Jogú Város Levéltára, Macher Péter (volt kollégám. – NSAI) lépett fel, aki Tatabánya városát a szépirodalomba való megjelenését elemezte ki. Természetesen nem meglepő, hogy a Péter által választott két író, Kónya Lajos és Gáll István „rondaságnak” írják le a várost, hiszen nem lehetett akkoriban sem szép látvány egy bányászváros. Csúfságát pedig még tetőzte az is, hogy a társadalmi rétegek közt nagyon éles határvonal húzódott, a városi élet diszharmonikus volt. Tatabányai téma másik előadója Tóth Enikő volt,

aki Kukán Géza „Újraélesztés” című, 1916-ban készült festményének pályázati pénzből történő restaurálási folyamatáról engedett betekintést a hallgatóknak. Ahogy Kónya Lajos és Gáll István szépirodalmi művei, úgy Kukán Géza festményei még inkább visszatükrözik a bányászati lét borzalmait, megpróbáltatásait.

A szekció tán legezotikusabb előadása dr. Antoni Judit régész, néprajzkutató nevéhez fűződik, aki a tatai kötődésű Pintér László ausztráliai néprajzgyűjteményét ismertette a közönséggel. A gyűjtemény mintegy 350 tárgyból áll, melyről megállapítható, hogy az aboriginal-ok szegényes eszközkészletről tanúskodnak. Eszközkészletükben megtalálható többek közt a bumeráng – avagy hajítófa – melynek három fajtája is létezett: egy *sztenderd*, egy *harci*, és amit mi is a leginkább ismerünk, a *visszatérő*. Utóbbit leginkább játékokra és hajtóvadászatra használták. A gyűjteményben további használati tárgyak is megtalálhatóak úgy, mint buzogányok és ásóbottok, díszített pajzsok, kőbalták, barázdás tálak nem utolsósorban pedig, egy úgynevezett *üzenet közvetítő bot*, melynek segítségével a cserekereskedelmet bonyolították le.

A „kontinenseken átívelő” előadás után visszatértünk szűkebb megyénkbe. Megismertük a komáromi strandfürdő kialakulását, illetve az 1986-ban leégett Komáromi Malom tragikus történetét, a tatai Esterházy-kastély renoválását és két szalonjának ősgalériáját, valamint a majki remeteségen található Szent IX. Lajos király tiszteletére emelt oltárát is.

A folytatásban is még bizonyára sok értékes előadás hangzott el, de az elhúzódó program nem tette lehetővé, hogy mindegyikről részletesen beszámoljunk. Bízunk abban, hogy netán a múzeum egy kis kiadványban írásban is közzé teszi az elhangzott előadások szerkesztett változatát.

Mindkét napon roppant színvonalas előadásokat hallgathattunk meg a megyénkben történő kutatásokról, mely konferencia szervezéséért és lebonyolításáért köszönetet mondunk a Kuny Domokos Múzeum munkatársainak.

Könyves polcra

Egy kivételes könyvtár kincsei. A Todoreszku Gyűjtemény

Egy nagyon szép, mondhatni impozáns érdekes és értékes könyv jelent meg a Nemzeti Kulturális Alap, az ELTE Román Filológiai Tanszéke, a Románia Magyarországi Nagykövetsége és az OMV Petrom támogatásával, az OSZK kiadásában.

A régi könyvek, könyvgyűjtemények szerelmeseinek egy olyan – talán mondhatom a könyvtárosok számára is ritka – muzeális könyvtárt és annak létrehozóját mutatja be az *Egy kivételes könyvtár kincsei* című album, mely talán szélesebb körben is figyelmet érdemel.

Todoreszku Gyula (1866-1919) könyvtárát bemutató kiadvány három részre tagolódik.

Az első részben Varga Bernadett foglalja össze a Todoreszku Gyula könyvtáráról a legérdekesebb tudnivalókat. Ez az első tanulmány a gyűjtemény kialakulásáról, felépítéséről és a nemzeti könyvtárban betöltött helyéről szól. Todoreszku Gyula román felmenőkkel is bíró nagybirtokos kereskedő család. Todoreszku Pál és felesége, Sztanisits Anna három gyermeke közül az egyetlen, aki a felnőtt kort is megérte. Gyűjtő szenvedélye hamar kialakult. Kezdetben a bélyegeket gyűjtötte. A könyvek iránti fokozott érdeklődése egy családi tragédiához is köthető. Édesapja 190-ben, Édesanyja pedig 1915-ben hunyt el. Utóbbi ugyanabban az évben, amikor TRodoreszku feleségül vette a nála jóval fiatalabb Horváth Arankát. Todoreszku első életrajzírója, Akantisz Viktor szerint miután rendezett és harmonikus életét szülei halála megzavarták, csak a könyvek és felesége iránti szeretetben talált vigaszt.

A Todoreszku-könyvtár története szempontjából kiemelkedő forrásértékkel bír, és a gyűjtőről kialakult képet is árnyalja a Könyvtári Szemle két közleménye. A folyóirat Könyvtári séták című rovatában egy-egy jelentős magángyűjteményt is bemutatott. „A Todoreszku-gyűjtemény 1914-ben került sorra. A beszámolókból kiderül, milyen gazdag könyvtárat sikerült Todoreszkunak felépítenie, az is, milyen fontos-

nak tartotta a gyűjtő a magyarországi bibliofil kultúra támogatását, fellendítését.” ... „Már a gyűjtemény első, kéziratok katalógusában is nagy értékek sorakoznak, de komoly előrelépés akkor történt, amikor Todoreszku 1905-ben megvette Ágoston József híres gyűjteményéből azt a 270 darabot, amely különösen érdekelte. Saját bevallása szerint ettől kezdve dolgozott 'teljes gőzzel' a gyűjtemény fejlesztésén.” (Varga Bernadett: Todoreszku Gyula könyvtára)

Varga Bernadett tanulmányában a gyűjtemény további alakulásáról így ír: „A gyűjtemény-

re jellemző, hogy 1914-ben az 1711 előtti magyarországi nyomtatványok száma már 1042 volt, ebből 565 magyar nyelvű, amelyek közül 54 bibliográfiailag ismeretlen. 1919-ben a könyvtár 628 magyar nyelvű, 521 Magyarországon nyomtatott idegen nyelvű és 77 magyar szerzőtől külföldön megjelent 1711 előtti művet tartalmazott. ... Volt még a könyvtárban 44 ősnymtatvány, 26 régi magyar, túlnyomórészt felvidéki kézirat, több 16-19. századi ritka külföldi nyomtatvány és gazdag segédkönyvtár.”

Az I. világháború után Todoreszikut egyre erősödő depresszió kezdte gyötörni. A tanácsköztársaság könyvtárpolitikája miatt ugyanis veszélybe került különleges gyűjteménye. A legtöbb könyvgyűjtő nem tett eleget a közoktatásügyi népbiztosság felhívásának, de Todoreszkunak nem volt választási lehetősége, mivel Köhalmi Béla nagyon jól ismerte a gyűjtemény, nem tudta eltitkolni azt.

Todoreszku több állásajánlatot is kapott, de egyiket sem fogata el. A közelmúlt eseményei annyira megviselték, hogy lassan teljesen apatikusává vált, amit elméje elborulása követett. 1919 augusztusától közelebbről nem ismert súlyos betegsége kínozza, végül november 27-én meghalt.

Végrendeletet nem hagyott, de felesége még életében jelezte a Széchényi-könyvtár igazgatóságának, hogy Todoreszku Gyula páratlan értékű gyűjteményét halála után a nemzeti könyvtárnak

szánja, így kívánva biztosítani annak megőrzését és további fejlesztését.

Az ajándékozás gesztusával Todoreshku Gyula az Országos Széchényi Könyvtár második legnagyobb adományozója lett.

„Nincs a gyűjteménynek egyetlen könyve, kötése, könyvtári berendezése, amelynek a gyűjteménybe való kerülésében neki férjével együtt úgyszólván egyenlő része ne volna.” – írja Todoreshku özvegyéről Melich János. Horváth Aranka elvülhetetlen érdeme, hogy a páratlan gazdagságú könyvtárról mondott le, csupán azt kötve ki, hogy tovább is gyarapíthassa azt saját költségére. Ezért is viseli a nagylelkű adomány mindkettőjük nevét: dr. Todoreshku Gyula és neje Horváth Aranka Könyvtára. (Varga Bernadett közlése)

A bevezető tanulmány szerzője tovább követi a gyűjtemény sorsát. Ebből a részből néhány érdekes és figyelemre méltó megállapítás, hogy és mikor is került az értékes állomány az OSZK-ba: *„Ahogy már utaltunk rá, Horváth Aranka 1919. december 4-én, tehát már egy héttel Todoreshku halála után hivatalosan is bejelentette a Nemzeti Múzeumnak a gyűjtemény örök letétként való adományozását. Az adománylevél azonban csak 1920. január 6-án kelt, mert a bonyolult jogi feltételek teljesítéséhez idő kellett. ... A könyvtár fizikai átvételéhez 1920. január 3-án fogtak hozzá. A pontos leltározást és gondos csomagolást személyesen Melich János vezette Todoreshkuék Népszínház utca 36. szám alatti lakásában. A 46 ládába csomagolt gyűjtemény átszállítása a múzeum épületébe 1920. március 22-én történt, május 14-én pedig megérkeztek a könyvszekrények és egyéb bútorok is. A hivatalos átadásra november 17-én került sor... 1921. január 8-án pedig a Magyar Nemzeti Múzeum igazgatósága már bemutatót tartott a könyvtárról...”*

Ezt követően a gyűjtemény sorsa elég hányattott lett mind a két világháború között, mind pedig a 2. világháborút követően. A gyűjtő és az örökös kívánsága szerinti elhelyezés nem valósult meg. Ugyan nagyon nagy becsben tartják, kutatni is lehet, de az eredeti elképzelés a külön terem, a külön gyűjteményként való kezelése máig nem valósult meg.

A kötet másik érdekes tanulmánya a Todoreshku Gyula és az OSZK Cyrillicagyűjteményről szól. Ez végül is a régi román nyomtatványok Románián kívül legnagyobb gyűjteménye, mely Magyarországon található. Nagy Levente tanulmányában Todoreshku Gyula gyűjteményének román vonatkozásairól, a cirillica gyűjtemény eddig nem azonosított darabjairól, ismeretlen régi román nyomtatványokról ír alapos részletességgel és alapos kutatói munka alapján. Írásának befejező részében pedig a különös és különleges könyvbejegyzéseket ismerteti.

A könyv talán legszebb, leglátványosabb és egyben legnagyobb része maga a katalógus, melyben a legismertebb, legértékesebb darabokat mutatják be nagyon szép, minden részletre figyelő, aprólékos képekkel, precíz leírásokkal.

Kinek, kiknek is lehetne ajánlani ezt a valóban nagyon szép kötetet? Mindeneke előtt a szép könyvek iránt érdeklődőknek, a bibliofileknek. De a könyvtárosoknak mindenképpen. Csak úgy lapozgatásra, de a két tanulmány olvasása és tanulmányozása is nagyon sok információval gazdagítja a Tisztelt Érdeklődő Olvasót.

ifj. Gyüszti László
könyvtáros – helytörténész

(Todoreshku: egy kivételes könyvtár kincsei. Szerk. Varga Bernadett. Bp. 2020. Bibliotheca Nationalis Hungariae)

Könyvtári mesekarnevál

BRUNNER BERNADETT

2022.február 19-én a József Attila Megyei és Városi Könyvtár az olvasás népszerűsítése érdekében Mesekarnevált rendezett. A nagyszabású, egész napos rendezvény mintegy 220 látogatót vonzott. A jelmezben érkező gyerekek jutalomban részesültek. Az események több helyszínen zajlottak, így míg a kisebbek megismerhették kedvenc mesekönyveik szerzőit, szüleik az olvasóvá neveléssel kapcsolatban hallgathatták meg előadóinkat.

Először **Pásztóhy Panka**, a népszerű *Pity-pang és Lili* - könyvek írója érkezett hozzánk, majd a gyerekek találkozhattak az elhagyatott réten **Dániel András**sal és a kuflikkal. Mindkét szerző maga illusztrálja műveit, melyek a szülők körében is nagy népszerűségnek örvendenek.

Családi program keretében ismét ellátogatott hozzánk a **Pongrácz család**. Ezúttal egy interaktív joggyakorlatot hoztak nekünk *Kitalált farsang* címmel, ami szintén nagy sikert aratott. Ebben a családban a gyerekek rajzai alapján "készülnek" a mesék. Az édesapa az ábrák alapján életre kelti a történetet és esténként egy igazi fantáziamese a kicsik jutalma.

Elfogadta meghívásunkat **M.Kácsor Zoltán** is, akivel a gyerekek *Dínomdánomba* utazhattak. Az író *Zabaszaurusz-kötetei* és *Garázsbagázs - sorozata* szintén nagy kedvenc a fiatal olvasók körében.

Hogy ne csak az olvasás fontosságát hangsúlyozzuk, ezt kiegészítve a zene is szerepet kapott programunkban. **Ocskai Gabriella** és muzsikuskollégái *RáHangoló* gyerekkoncert-sorozatuk mostani előadásával a *Cifra palota* zenés meseátiratot hozták el nekünk.

A sok-sok program közt felüdülésre vágyó legifjabb vendégeinket friss kalács, kakaó és szörp várta.

Pápes Éva író, mesefejtő a világot összetartó történetekről beszélgetett a felnőttekkel, majd **dr. Pompör Zoltán** pedagógiai szakértő hasznos tanácsait hallgathatták meg az érdeklődők azzal kapcsolatban, hogyan is segíthetik gyermekeik olvasóvá válását a digitális világban.

Apukamegőrzőnkben újságok, folyóiratok várták az édesapákat, míg gyermekeik jókedvűen szöszmötöltek a kézműves foglalkozáson. A szorgos kis kezek által megleveledtek egy kupac kupakmesze szereplői az *Alkosd újra okosan!* jegyében.

A napot **Csernik Szende** lábbabos *Mesebölcső* előadása zárta. A székely mesemondó családról, szeretetről szóló történetei a kicsiket és a nagyokat egyaránt elvarázsolták.

Mongol derby magyar résztvevővel NÁSZ JÁNOS

A 2022.-es februári öko-esténket és egyben könyvbemutatót* is, immár 98. alkalommal rendeztük meg. A húszas éveiben járó, szűkebb hazánkban élő Homor Zsófi lóversenyző és lóoktató volt a vendégünk, aki a szép számmal megjelenő érdeklődőknek felejthetetlen élménybeszámolót tartott.

Az úgynevezett mongol nagyderbyt a világ legnagyobb és leghosszabb lovasversenyeiként tartják számon, amit egy éves halasztás után 2020 augusztusában sikerült megrendezni. Mintegy 1000 kilométeres távot tíz nap alatt kellett teljesíteni, váltott, ridegen tartott, zömök ám szívós helyi lovakkal. Negyvenhatan indultak a versenyen, zömében amerikai és európai versenyzők, többségben nők. A 40-50 kilométerenkénti állomásokkal, ellenőrző pontokkal, tizenöt perces megállókkal, lócserékkel teletűzdelt verseny teljesítésére 1500 lóra volt szükség, amit közel kétszáz helyi család és lótenyésztő ajánlott fel. Reggel nyolctól tizenkét óráig keresztül a kopár dombokkal kísért sztyeppén állandó szélben, a hőségben lovagolni, a versenyzők számára ismeretlen állatokkal igazi fizikai és lelki erőt próbáló kihívás volt. A versenykörülmények, a civilizációtól mentes környezet, nehéz feladat elé

állították mind a lovakat, mind lovasaikat. Ehhez járult még hozzá az együttműködés, az összhang, és a bizalom megteremtése a versenyző és az éppen aktuális lova között.

Mondhatnánk azt, hogy a mongol embereknek ez természetes, hogy alig kezdenek el járni, már teszik fel a kisgyermekeket a lóra, hiszen ez életformájuknak nélkülözhetetlen kifejeződése. Amennyire vissza tudunk tekinteni a mi őshagyományainkra is, a keletről jött pusztai népeknek is hasonló a lószerepe, a lovak iránti tisztelete, ami identitástudatukat áthatja, a meséikbe, a népi hagyományaikba is bele van kódolva. Másrészt valamennyiünknek meg vannak a magunk camino-i, derby-jei, amikor megmérettetünk magunkban, mit bírunk el, mire vagyunk képesek. És ezek a határainkat súroló teljesítések, amit Zsófi is elért, adnak bizonyosságot és elhivatottságot a kereső embernek, a kereső léleknek, hogy bízva önmagunkban folytassuk tovább az utunkat, nincs mitől tartani, nincs mitől félni, bármi is történik.

Tatai TV:

<https://www.facebook.com/watch/?v=634779337580996>

*Homor Zsófia: A Derby Öröksége – avagy ami a koszon kívül rám ragadt Mongóliában

KÖNYVTÁRI SAJTÓFIGYELÉS

2022. február

1. A Gutenberg-galaxisból a digitális korba : Közép-Európa legnagyobb eszközparkjával rendelkezik az Országos Széchényi Könyvtár / Varga Bence. - In: Magyar hírlap : politikai napilap. - 55. évf. 036. sz. (2022. február 12.), p. 13. - ill.
–Átadták az Országos Széchényi Könyvtár legnagyobb és legmodernebb eszközparkját. Immár eddig kevésbé kutatott dokumentumok is elérhetővé fognak válni a világ számára.
2. Akció. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 035. sz. (2022. február 11.), p. 5.
–A nyergesújfalui Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtár könyvadományokat gyűjt kárpátjai magyarok számára.
3. Céljuk a jó közösségi tér / Sugár Gabi. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 038. sz. (2022. február 15.), p. 1. , 5. - ill.
Tartalom: Céljuk, hogy a megyei könyvtár nyüzsgő közösségi térré váljon : idén ünnepli fennállása hetvenedik évfordulóját a tatabányai bibliotéka
–A József Attila Megyei és Városi Könyvtár munkája, szolgáltatási, rendezvényei.
4. Felesleges terhektől segít megszabadítani a zárandokokat a túra : egy hónap, nyolcszáz kilométer az El Caminón / Sugár Gabi. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 043. sz. (2022. február 21.), p. 6. - ill.
–Tóth Zsóka tartott előadást a 2012. évi El Camino zárandoklatáról a megyei könyvtárban.
5. Felhívás. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 026. sz. (2022. február 1.), p. 5.
–A komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár felújított felnőtt részlege ismét látogatható.
6. Felhívás. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 033. sz. (2022. február 9.), p. 5.
–A nyergesújfalui Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtár könyvadományokat gyűjt Kárpátján élő magyarok számára.
7. Felújítás. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 037. sz. (2022. február 14.), p. 5.
–Ablak- és radiátorcsere miatt szünetel a kölcsönzés az esztergomi Helischer József Városi Könyvtárban.
8. Felújítás. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 038. sz. (2022. február 15.), p. 5.
–Az esztergomi Helischer József Városi Könyvtár felnőtt részlegének felújítása idején a kölcsönzési szolgáltatás szünetel.
9. Gyilkosság a panel tetején : megtörtént borzongató esetek egy kötetében - Dulai Péter kriminalista bemutatta új könyvét / Sugár Gabi. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 77. évf. 027. sz. (2022. február 2.), p. 8. - ill.
–Dulai Péter kriminológus a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban mutatta be kötetét. A szerzővel dr. B. Stenge Csaba beszélgetett.
10. Hátizsákkal, lelki terhek nélkül : zárandokúton - Tóth Zsóka hatvanegy évesen nyolcszáz kilométert járt meg egy hónap alatt / Sugár Gabi. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 77. évf. 046. sz. (2022. február 24.), p. 8. - ill.
–Tóth Zsóka, a Rotary Club meghívottjaként az El Caminóról tartott élménybeszámolót a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban.
11. Jótékonysági könyvvásár / Szász Dalma Kitti. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 042. sz. (2022. február 19.), p. 1., 4. - ill.
Tartalom: A megyei bibliotéka adott otthont az önkénteseknek
–A Tatabányai 4x4 terepjárós, Polgári Védelmi és Önkéntes Tűzoltó Egyesület könyvvására a megyei könyvtárban.
12. Keresik a sokat olvasó csépit : [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 038. sz. (2022. február 15.), p. 4.
–Könyvfaló kihívás című olvasási program a csépi községi könyvtárban.
13. Korszerűbbé vált a város könyvtára : az állam és az önkormányzat is támogatta / Wágner Zsanett. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 046. sz. (2022. február 24.), p. 1., 3. - ill.
Tartalom: Szépen felújították a városi könyvtárt : modern járólapok váltották a 48 éves linóleumokat
–Febr. 23. Oroszlány: átadták a városi könyvtár felújított részlegeit.
14. Könyvadományok érkeztek a városba / W. Zs. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 033. sz. (2022. február 9.), p. 4.
–Az oroszlányi városi könyvtár illetve a helyi Rákóczi Szövetség jelentős könyvadományt kapott a Rákóczi Szövetség országos szervezetétől.
15. Leginkább a középkorúak kedvelik Jókai regényeit / Szinák Evelyn. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 77. évf. 043. sz. (2022. február 21.), p. 8. - ill.
–A komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár Jókai-gyűjteményéről.

16.
Maskarák kavalkádja / Wágner Zsanett. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 031. sz. (2022. február 7.), p. 1., 5. - ill.
Tartalom: Ötletes jelmezek készültek a farsangi felvonulásra : az intézményben a szuperhősök korába csöppent a látogató
–Könyves farsang nevű kulturális program az oroszlányi Kölcsey Ferenc Művelődési Ház és Könyvtárban.
17.
Megnyitotta kapuit a Jókai-könyvtár / K. D. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 028. sz. (2022. február 3.), p. 4. - ill.
–Befejeződött a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár belső felújítása.
18.
Mesekarnevál lesz a könyvtárban : [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 036. sz. (2022. február 12.), p. 4.
–Febr. 19. József Attila Megyei és Városi Könyvtár, Tatabánya : Mesekarnevál című gyermek-könyvtári rendezvény előzetese.
19.
Mesevilágba csöppentek a karneválozó résztvevők : kicsiket és nagyokat mulattatott, tanított a könyvtári esemény / Raffael Veronika. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 048. sz. (2022. február 26.), p. 4. - ill.
–Mesekarnevál című gyermekkönyvtári rendezvény a megyei könyvtárban.
20.
Olaszok a moziban / Kiss T. József. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 77. évf. 028. sz. (2022. február 3.), p. 8. - ill.
–Van valami filmklub a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban.
21.
Pezseg az élet a könyvtárban / Sugár Gabi. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 77. évf. 040. sz. (2022. február 17.), p. 9. - ill.
–Rendezvények, programok a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban. Beszélgetés Mikolasek Zsófia igazgató asszonnyal.
22.
Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 032. sz. (2022. február 8.), p. 5.
–Csámpai Attila, a Pest Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság tűzoltó századosa volt a tatai MórícZ Zsigmond Városi Könyvtár vendége.
23.
Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 032. sz. (2022. február 8.), p. 5.
–Homor Zsófi lóversenyző, lovasoktató lesz a megyei könyvtár vendége.
24.
Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 034. sz. (2022. február 10.), p. 6.
–Olasz filmhetek a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban.
25.
Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 333. évf. 044. sz. (2022. február 22.), p. 5.
–Átadják a felújított oroszlányi Kölcsey Ferenc Könyvtárat.
26.
Sebekről, vérről, a rózsákról : az UFÓ - Nyitott Rezervátum vendége Danyi Zoltán volt / S. G. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 048. sz. (2022. február 26.), p. 4. - ill.
–Az Új Forrás legújabb számának bemutatója a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban.
27.
Szívügye lett az állatvédelem : az oroszlányi delegált legutóbb Strasbourgban képviselte hazánk érdekeit / Wágner Zsanett. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 030. sz. (2022. február 5.), p. 6. - ill.
–Európai polgári vitacsoport munkájában vesz részt az oroszlányi Kozmáné Gombkötő Hajnalka. Éghajlatváltozás, európaiság a nők és a kisebbségek szerepe témákhoz szól hozzá.
28.
Újra nyitva az olvasók előtt : elkészült a Jókai Mór Városi Könyvtár Táncsics Mihály utcai főépülete / Szinák Evelyn. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 77. évf. 027. sz. (2022. február 2.), p. 8. - ill.
–A komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár az épület felújítását követően február 1-től ismét fogadja az olvasókat.
29.
Vendégek a Tatai Kanapén / Mórocz Károly. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 035. sz. (2022. február 11.), p. 1., 4. - ill.
Tartalom: Különleges vendégek a Tatai Kanapén : Turczy István nyolc látványos műsorral készül
–Tatai kanapé című zenés beszélgető műsor a Magyary Zoltán Művelődési Házban Turczy István vezetésével. Vendégek: Esztergályos Patrik, Takács Nikolas. A programot a MórícZ Zsigmond Városi Könyvtár szervezi február 16-án. Programelőzetes.